

NOVA

Velferdsforskningsinstituttet

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Mobbeprogrammer i skolen – evaluering av egne evalueringer

Evalueringskonferansen,
25. september 2015

En studie av elevenes psykososiale miljø

1. Mer kunnskap om hvordan skolemiljøprogrammene har evaluert sine egne innsatser og hvordan programmene faktisk blir brukt i skolene
 2. Bruk av andre metoder for å forbedre elevenes trivsel og redusere uønsket atferd.
Hvordan fortøner elevenes psykososiale miljø seg fra elevenes eget perspektiv
- Samarbeidsprosjekt AFI og NOVA

Felles fokus

En studie av skolemiljøprogrammer i norsk skole

INGUNN MARIE ERIKSEN, KRISTINN HEGNA,
ANDERS BAKKEN & SELMA THERESE LYNG

Utdanningsdirektoratets tilskudd til implementering av skolemiljøprogrammer

- Utlysning av midler i 2011
- Støtte til implementering av skolebaserte programmer der målet er å
 - utvikle et godt læringsmiljø
 - redusere mobbing, atferdsproblemer, uro
- Programmene skal være basert på anerkjent og aktuell kunnskap om læringsmiljøet i skolen
- Uavhengig studie av bruken av antimobbe- og læringsmiljøprogrammer i skolen

Fire programmer fikk implementeringsstøtte

- Olweus-programmet
 - Uni Research ved Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU) Vest, Uni Helse
- Zero
 - Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning (UiS)
- Respekt
 - Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning (UiS)
- PALS
 - Atferdssenteret, Norsk senter for studier av problematferd og innovativ praksis (UiO)

Tre kritiske kontekster for studien

- **Legitimiteten rundt evaluering av egne programmer**
 - Kritikk fra NIFU: mener å finne andre utfall enn det programeierne finner i sine evalueringer
 - Hvordan skal vi tolke det at skolemiljøprogrammernes evalueringer er foretatt av programeierne selv
- **Programkontaminering**
 - Få bruker programmene i ”rendyrket” form
 - Hvordan evaluere effekter av en ”forurenset medisin”?
- **Nye perspektiver på mobbing**
 - Kritikk mot den individualpsykologiske mobbeforståelsen
 - Økt fokus på krenkelsesbegrepet

Evaluatorens makt: evalueringsskriteriene

- **Hvordan er forskningsresultatene kvalitetssikret?**
- **Fanger egnevalueringene opp kausale programeffekter?**
 - Gode og relevante kontrollgrupper?
 - Seleksjon i hvilke skoler som har kjørt programmene?
 - Historieeffekter?
 - Hvor store og hvor robuste er funnene?
- **Fanger instrumentene opp de fenomener en ønsker å måle?**

Evaluatorens avmakt

- **Tilgangen til empiri**
 - Har vi den rette empirien for å komme fram til en gyldig konklusjon?
- **Hvordan blir resultatene brukt?**
 - Eller ikke brukt?

Takk for oppmerksomheten!

